

07.02.2024

Група № 33

Мегей А.В.

Історія України

Урок № 33-34

Тема уроку: Україна від Ющенка до Януковича

Хід уроку

1. Помаранчева революція.

Вибори 2004 р. Боротьба за президентське крісло розпочалась **3 липня 2004 р.** На наступний день кандидат від опозиції **Віктор Ющенко**, лідер блоку «*Наша Україна*» в Києві на Співучому полі оприлюднив свою передвиборчу програму «*Десять кроків на зустріч людям*», мова йшла про створення нових робочих місць, забезпечення пріоритетного фінансування соціальних програм і т. п. В свою чергу, кандидат від влади, чинний Прем'єр-міністр України **Віктор Янукович**, був висунутий від **Партії регіонів**. Аби отримати політичні бонуси Янукович ініціював з **1 вересня 2004 р.** підняття вдвічі мінімальних пенсій, але кошти на підвищення не були закладені в бюджет на 2005 р. Водночас кандидат від влади активно **використовував адміністративний ресурс**, а правоохоронні органи всіяко перешкоджали діяльності опозиції. **31 жовтня відбулись вибори.** За підрахунками ЦВК (велися два тижні), **В. Ющенко отримав підтримку 39,82 % голосів виборців, а В. Янукович - 39,32 %.** Це означало, що ЦВК призначить другий тур виборів Президента України. На **21 листопада 2004 р.** був призначений другий тур виборів Президента України. В. Ющенко провів успішні переговори з **О. Морозом, А. Кінахом і групою «Центр»**, у результаті чого ці політичні сили заявили про свою підтримку у другому турі В. Ющенка.

Захід і Центр України 21 листопада проголосував за В. Ющенка, а Південь і Схід – в основному за Януковича. Проте кандидат від опозиції виграв би вибори якби не **масові фальсифікації зі сторони чинної влади, яка абсолютно підтримувала Януковича.** Відрив між кандидатами на користь провладного, за словами ЦВК, **складав 812 тисяч голосів, а явка на вибори в Донбасі зросла на 843 тисячі.** У другому турі були спостерігались масштабніші фальсифікації, ніж 31 жовтня 2004 р., - це **відкріпні талони**, які давали можливість одним і тим самим людям пересуватись на автобусах і здійснювати багаторазове голосування (так звані **каруселі**); переносні урни для голосування за межами виборчих дільниць. Наприклад, у Миколаївській області таким способом проголосувало 35 % виборців; збільшення показників явки виборців; недостовірні списки виборців тощо.

Майдан. Коли закінчувалось голосування, у Києві на Майдані Незалежності зібралось **до 30 тисяч громадян.** Вже **22 листопада їхня кількість зросла до 100 тисяч** Лідери опозиції – **В. Ющенко, Ю. Тимошенко, О. Мороз** виступили перед мітингуючи і закликали відстояти втрачену перемогу. У скорім часі чимало вузів, шкіл особливо в західних областях, оголосили страйк, а студенти та учні щодня збиралися на майданах на мітинг. **Ю. Луценко** (польовий командир) оголосив, що у центрі Києва буде встановлено **1,5 тис. наметів.** З цього часу він оголосив акцію громадянської непокори, став «польовим командиром». Так в Україні почалася помаранчева революція, оскільки кольором команди Ющенка був саме помаранчевий. Паралельно свій майдан організували прихильники Януковича, який поступався чисельністю. Особливістю протестного руху «**біло-синіх**» було те, що в умовах України він набирав ознак і **регіонального.**

Перший день протестів на Майдані.

Лідери опозиції на Майдані.

Одразу після оголошення ЦВК результатів другого туру виборів, **Ющенко звернувся до Верховного Суду України з вимогою визнати недійсними результати голосування по Донецькій та Луганській областях у зв'язку з масовими порушеннями народного волевиявлення.** Вже 25 листопада Верховний Суд призупинив процес передачі влади новообраному президенту. Після багатьох днів протистояння Верховний Суд України визнав за необхідне провести **третій тур виборів, який був призначений на 26 грудня.**

Пік Майдану.

Протести прихильників В. Януковича.

Конституційна реформа. 8 грудня 2004 р. Верховна Рада України в пакеті ухвалила зміни до Конституції України, закон який вдосконалював систему проведення виборів. Припиняла свою діяльність діюча ЦВК і затверджувався склад нової ЦВК України. При голосуванні за відкріпними галонами на них ставився спеціальний штамп. Також Україна ставала **парламентсько-президентською республікою.** Передбачалося формування у майбутньому парламенті (з 2006 р.) **парламентської більшості.** **Прем'єр-міністр** призначається Верховною Радою за поданням Президента України, а кандидатуру прем'єра вносить Президент за пропозицією депутатської більшості у Верховній Раді. **Міністр оборони, міністр закордонних справ** призначається Верховною Радою за поданням Президента. Інші члени уряду призначаються Верховною Радою за поданням Прем'єр-міністра України. За Президентом зберігалось **право дострокового розпуску Верховної Ради,** якщо протягом 1 місяця не буде сформовано коаліцію депутатських фракцій, або за 60 днів не сформований склад уряду.

Третій тур виборів. 26 грудня 2004 р. вибори Президента України було проведено з **дотриманням загально визнаних у світі демократичних виборчих стандартів.** **За В. Ющенка подано 51,99 голосів виборців, за В. Януковича - 44,19 %.** Географія результативності голосування не змінилась. Ющенко мав цілковиту перевагу на Заході та Центрі, а Янукович – на Півдні та Сході. Настрої виборців,

порівняно з попереднім туром не дуже змінилися. *Результат голосування змінився внаслідок усунення масштабних фальсифікацій.*

2. Подивіться відео: https://www.youtube.com/watch?v=7UUBtv6qC3Y&feature=emb_logo

3. Україна в період президентства Віктора Ющенка 2005-2010 рр.

В. Ющенко

23 січня 2005 р. в сесійній залі Верховної Ради України відбулася *інавгурація* - урочистий вступ на носі Президент а України *В. Ющенка*. В залі було багато іноземних гостей, чимало поважних представників українського суспільства. Вже 4 лютого 2005 р. 365 депутатів Верховної Ради України підтримали пропозицію *В. Ющенка* призначити *Ю. Тимошенко* на посаду Прем'єр-міністра. Проте в «помаранчевій» команді назрівав розкол, основна боротьба розгорнулась між Кабінетом Міністрів, який очолювала *Юлія Тимошенко* та РНБО, Секретарем якого був *Петро Порошенко*. 8 вересня 2005 р. Ющенко відправив у відставку уряд *Тимошенко*. Уряд очолив *Юрій Єхануров*.

Вибори 2006 р. Розпочалась підготовка до парламентських виборів. *Коаліція «Сила народу»* розпалась, колишні лідери помаранчевої команди йшли на вибори окремими партіями та блоками. Особливістю цих виборів було те, що вони відбувались за *пропорційною системою* та в умовах

парламентсько-президентської республіки. 26 березня 2006 р. на виборах перемогу здобула *Партія регіонів* – 32,2%; *Блок Юлії Тимошенко* – 22,27%; *блок «Наша Україна»* - 13,94%; *СПУ* – 5,67%; *Компартія* – 3,66%. В умовах парламентсько-президентської республіки розпочались консультації щодо створення парламентської коаліції. Колишні союзники *БЮТ*, *Наша Україна* та *СПУ* так і не змогли домовитись, цим скористалась *Партія регіонів*, яка перетягнула на свою сторону *Соцпартію* та разом з комуністами утворили *антикризову коаліцію*. *Прем'єр-міністром став Янукович, а Мороз – спікером Верховної Ради.*

Проте це не змогло вирішити політичну кризу, конфлікт між парламентською коаліцією, яка завдяки «тушкуванням» збільшувалась та Президентом загострювався. Це дозволило Ющенку скористатись своїм конституційним правом та в квітні 2007 р. *розпустити Верховну Раду України та призначити позачергові парламентські вибори*. Після тривалих консультацій вибори були призначені на 30 вересня 2007 р. Результати були такими: *Партія регіонів* – 34,7%, *БЮТ* – 30,71%; *«Наша Україна – Народна самооборона»* - 14,15%; *КПУ* – 5,39%; *Блок Литвина* – 3,96%. В такій ситуації помаранчеві змогли домовитись і 18 грудня 2007 р. *Прем'єр-міністром було призначено Юлію Тимошенко*. Перед урядом постала серйозні труднощі в зв'язку з світовою економічною кризою. Водночас конфлікт між Президентом та Прем'єром лише загострювався, що не могло не позначитись на політичній ситуації в країні, поширеними явищами стали взаємні звинувачення Ющенко і Тимошенко у корупції. Це все посилювало розчарування людей в чинній владі, чим не могла не скористатись *Партія регіонів*, яка активно готувалась до *реваншу* на майбутніх президентських виборах.

Президент та Прем'єр-міністр України, грудень 2007 р.

Вибори 2010 р. Перший тур виборів відбувся 17 січня 2010 р., *В. Янукович отримав* – 35,32% голосів; *Ю. Тимошенко* – 25,05%, *В. Ющенко* - лише 5,45%. Другий тур відбувся 7 лютого 2010 р., *перемогу на них отримав В. Янукович* – 48,95%, *Ю. Тимошенко* – 45,47%. Проте вибори відбулись з численними *фальсифікаціями, практикувався підкуп виборців*. Проте оскарження результатів виборів, яке було ініційоване *Ю. Тимошенко* не було задоволене.

Зовнішня політика України. Свою діяльність на посту Президента України *В. Ющенко* розпочав з візитів до *Москви, Страсбурга, Давоса та Варшави*. У Москві з *В. Путіним* він провів переговори з питань торгово-економічних відносин, формування єдиного економічного простору, Азово-

Керченської проблематики та про перебування Чорноморського флоту Росії у Севастополі. У Страсбурзі **В. Ющенко виступив перед депутатами Європарламенту**. У своїй промові він намагався роз'яснити європейцям внутрішню ситуацію в Україні і висловив надію на розширення співпраці з країнами Євросоюзу. Усі його візити засвідчили, що в Європі був великий інтерес до України і бажання з нею співпрацювати. Вже **в 2005 р. українській економіці було надано статус – ринкової**. А **в 2008 р. Україна стала членом Світової організації торгівлі**. Водночас Україна активізувалась як регіональний лідер, зокрема в рамках **ГУАМу** (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова). **Київ засудив агресію Росії проти Грузії** в серпні 2008 р., а також Україна попередила Росію про небажаність участі кораблів Чорноморського флоту Росії, що базуються в Криму у війні проти Грузії.

Президент країн-членів ГУАМу

Від самого початку **РФ підтримувала В. Януковича**. Зовнішньополітичний курс України декларований Ющенком був спрямованим на **євроатлантичну інтеграцію**, що дуже непокоїло Кремль. Саме тому Москва вирішили тиснути на Київ, **розпалюючи антиукраїнські настрої в Криму та Донбасі**. Ще одним важелем тиску на Україну стали **газові війни**. Росія відмовлялась постачати Україні газ, вимагаючи збільшення ціни. Ситуація в українсько-російських відносинах стабілізувалась лише після того як Янукович очолив уряд. Проте в 2008 р. Росія розпочала нову газову війну проти України, а з **1 січня 2009 р. «Газпром» повністю припинив постачання газу до України**. Москва вдало підтримувала конфлікт Ющенко-Тимошенко, і **18 січня 2009 р. між главами урядів обох країн Тимошенко і Путін була підписана нова газова угода**, яка не була вигідна Україні. Ціна на газ збільшувалась до **450 доларів** за тисячу кубометрів. Ця угода була не вигідна українській економіці та фактично започаткувала енергетичну колонізацію України Росією.

Україна в міжнародних організаціях *academia.in.ua*

Організація	Приєднання	Статус
Організація Об'єднаних Націй (ООН)	24 жовтня 1945 р.	УРСР – член – засновник ООН
Співдружність Незалежних Держав (СНД)	8 грудня 1991 р.	Україна є членом-засновником СНД, але не ратифікувала Статут організації, отже не є дійсним членом
Міжнародний валютний фонд (МВФ)	3 вересня 1992 р.	Дійсний член
Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ)	1 січня 1995 р.	Попередницею ОБСЄ була Рада з безпеки і співробітництва в Європі, в яку Україна вступила 30 січня 1992.
Рада Європи	9 листопада 1995 р.	Дійсний член
ГУАМ – Організація за демократію та економічний розвиток	10 жовтня 1997 р.	Член-засновник
Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС)	1 травня 1999 р.	Дійсний член
Світова організація торгівлі (СОТ)	16 травня 2008 р.	Дійсний член

Україна в міжнародних організаціях.

4. Подивіться відео: https://www.youtube.com/watch?v=x8c71vVdkGk&feature=emb_logo

5. Особливості політичного розвитку України 2010-2013 рр.

25 лютого відбулась інавгурація Віктора Януковича. З його приходом до влади розпочалась *концентрація влади в руках Партії регіонів*. Вже 11 березня 2010 р. у відставку було відправлено уряд Ю. Тимошенко, натомість уряд було сформовано Партією регіонів, які очолив Микола Азаров. Вже у вересні 2010 р. Конституційний суд визнав неконституційним Закон «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV (політреформу 2004 року) у зв'язку з порушенням процедури його розгляду і ухвалення і *відновив дію Конституції України 1996 року*. Таким чином, Янукович отримав значно більші повноваження, а Україна знову стала *президентсько-парламентською республікою*.

Карикатура на мовний закон 2012 р.

Водночас було ініційоване *кримінальне провадження* щодо лідера опозиції Ю. Тимошенко, її звинуватили в перевищенні службових обов'язків. Найбільшою є справа «по газовому договору з Росією від 19.1.2009 року». 11 жовтня 2011 року Ю. Тимошенко була засуджена на 7 років у «справі газового договору з Росією». Розпочались переслідування і інших опозиціонерів, зокрема Юрія Луценка, якого теж було засуджено до 4 років позбавлення волі. Багато опозиційних політиків виїхали за межі країни. Водночас розпочались утиски свободи слова та переслідування журналістів. Україна за рейтингом демократії, який щорічно оприлюднює «Економіст», впала з 53 місця («неповна демократія») до 79 («гібридний режим»), а в рейтингу «Індекс свободи слова», який оприлюднює міжнародна організація «Репортери без кордонів», Україна тільки за 2010 рік опустилась на 42 позиції й посіла 131 місце

між Іраком (130) та Ізрайльськими територіями (132).

3 липня 2012 р. Верховна Рада прийняла Закон «Про засади державної мовної політики», авторами якого були Колесніченко та Ківалов, члени Партії регіонів. Закон був спрямований на розширення прав російської мови, ним провладна партія хотіла здобути собі політичні бонуси на майбутніх виборах. Проте цей закон був *популістським*, і не витримує критики Венеціанської комісії, для його реалізації необхідно близько 15 млрд доларів.

Вибори 2012 р. Напередодні парламентських виборів, провладна партія ініціювала зміни до виборчого законодавства, зокрема *прохідний бар'єр для політичних партій було збільшено до 5%, а також заборонено брати участь у виборах політичним блоком*, що на думку експертів, зроблено для того, щоб не дати об'єднатися розрізненій опозиції. Незважаючи на численні фальсифікації, підкуп виборців та використання адміністративного ресурсу *Партія регіонів отримала – 30% голосів; Батьківщина – 25,54%; УДАР – 13,96%; КПУ – 13,18%; Свобода – 10,44%*. Оскільки вибори відбувалися за змішаною системою то владі вдалось перетягнути на свою сторону чимало самовисуванців і вже **12 грудня 2012 р. було затверджено уряд на чолі з М. Азаровим, спікером Верховної Ради став один з лідерів Партії регіонів В. Рибак.**

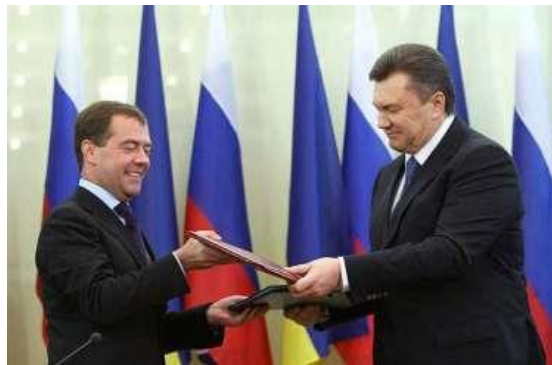
"Вставай, Україно!". Узурпація влади Партією регіонів, небажання влади йти на діалог з опозицією і суспільством та погіршення економічного становища України призвело до **глибокої суспільно-**

політичної кризи. 14 березня 2013 р. у Вінниці опозиційні партії ВО "Батьківщина", УДАР та ВО "Свобода" розпочали масові акції протесту "Вставай, Україно!" проти режиму Януковича. Масові акції відбулись у всіх обласних центрах України. Влада всіляко ускладнювала та перешкоджала проведенню мітингів, але навіть у **Донецьку на мітинг 31 травня вийшло до 4 тисяч людей.**

Зовнішня політика. Прихід до влади Януковича ознаменувався поверненням до **багатовекторної**, а по суті **проросійської** зовнішньої політики. Вже **21 квітня 2010 р. президент РФ Д. Медведєв відвідав Харків, де було підписано угоду про знижку у сто доларів ціни на газ для України, взамін українська сторона погоджувалась продовжити термін дислокації ЧФ Росії до 2042 р., так звані Харківські угоди.** Ще 2 квітня президент В. Янукович ліквідував комісію з підготовки вступу України до НАТО. Водночас Київський апеляційний суд заборонив проведення референдуму з питання вступу України до НАТО. **1 липня 2010 р.** Верховна Рада ухвалила Закон України **«Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»**, в якому наша держава визначається як **позаблокова** європейська держава.

Акція "Вставай, Україно!" у Луцьку

Д. Медведєв та В. Янукович під час підписання Харківських угод

6. Основні дати:

- 2004 р., листопад-грудень - помаранчева революція
- 2004 р., 8 грудня - прийняття Верховною Радою України законів про політичну реформу.
- 2004 р., 26 грудня - обрання Президентом України В.Ющенка;
- 2005 р. - надання українській економіці статусу ринкової.
- 2008 р. - вступ України до Світової організації торгівлі.
- 2010 р., січень - обрання Президентом України В.Януковича.
- 2013 р., 14 березня - початок акцій протесту "Вставай, Україно!" у Вінниці.

7. Виконайте тест:

1. Обрання Президентом України В. Ющенко відбулось

- А 2004 р.
- Б 2006 р.
- В 2005 р.
- Г 2010 р.

2. Обрання Президентом України В. Януковича відбулось?

- А 2009

Б 2010

В 2011

Г 2014

3. Кого В. Ющенко в січні 2005 р. призначив на пост виконувача обов'язків прем'єр-міністра

А Юлію Тимошенко

Б Дениса Шмигаль

В Володимира Кличко

Г Олену Мазур

4. Про кого йде мова?

-Політичний і державний діяч. Від січня 1993 р. – голова правління Національного банку України, у грудні 1999 р. призначений прем'єрміністром України. Політичний і державний діяч. 23 січня 2005 р. вступив на посаду Президента України.

А

В

Б

Г

5. Установіть послідовність подій.

А обрання В. Януковича Президентом України

Б початок президентства В.Ющенка

В Помаранчева революція

Г ухвалення Верховною Радою України Закону «Про Голодомор 1932 – 1933 рр. в Україні»

8. Домашнє завдання

1. Опрацювати конспект

2. Виконайте тест

3. Підготуйте презентацію на тему: «Внутрішня і зовнішня політика України за часів президентства В. Януковича.»

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати номер групи, назву навчальної дисципліни, номер уроку, ПІБ.